

Asennus- ja
käyttöohje

MULTICAL® 41

Käyttövesimittari

Kamstrup

info@kamstrup.fi
www.kamstrup.fi

MULTICAL® 41

Suomi

ASENNUS

Kamstrup

info@kamstrup.fi
www.kamstrup.fi

1. Yleistä

 Lue nämä ohjeet ennen käyttövesimittarin asentamista.

Kamstrupin takuuvastuu lakkaa, jos mittari on asennettu virheellisesti.

Huomaa, että seuraavat asennusolosuhteet tulee täyttää:

Kierreyhteelliset mittarit maks. 16 bar

1.1 MID-määrittelyt

Nimelliset käyttöedellytykset/mitta-alueet:

Väliaineen lämpötila virtausanturissa: 0,1°C...30°C

Mekaaninen käyttöympäristö: M1 (kiinteä asennus, vähäinen tärinä)

Sähkömagneettinen käyttöympäristö: E1 (Kotitaloudet ja pienteollisuus).

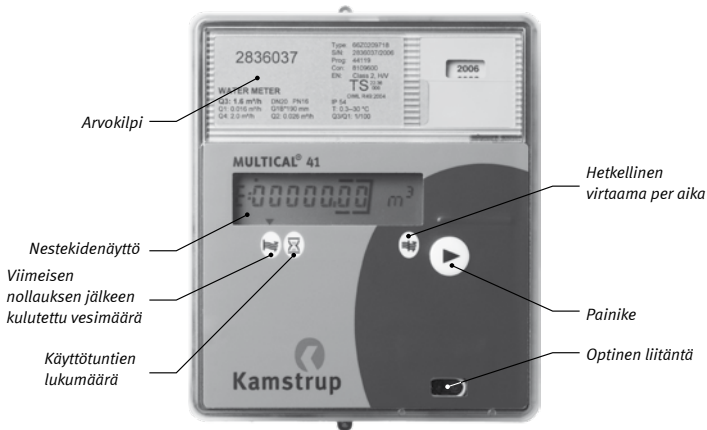
Mittarin signaalikaapelit tulee asentaa vähintään 25 cm etäisyydelle muista sähköasennuksista.

Ilmastollinen käyttöympäristö: Mittari tulee asentaa suljettuun tilaan (sisätilaan, jossa ei tapahdu kosteuden tiivistymistä). Ympäristön lämpötilan tulee olla välillä 5...55°C.

Huolto ja korjaus:

Vesilaitos voi vaihtaa tiedonsiirtomoduulin ja pariston. Virtausanturia ei saa koskaan erottaa laskijalaitteesta. Kaikki korjaukset edellyttävät uudelleenvakausta akkreditoidussa laboratoriossa.

Vaihtoparisto: Kamstrup tyyppi 66-00-200-100.

2. Tilakoodit “E”

MULTICAL® 41 valvoo jatkuvasti useita tärkeitä toimintoja.

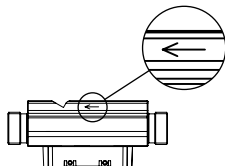
Jos mittausjärjestelmässä tai asennuksessa sattuu vakava häiriö, näytön vasempaan reunaan ilmestyy “E” ja tilakoodi voidaan lukea painamalla etupaneelin painiketta, kunnes näytön oikeaan reunaan ilmestyy “E”.

Tilakoodi	Kuvaus
000	Normaali toiminta
016	Ilmaa virtausanturissa
128	Pariston vaihto 12 vuotta

3. Virtausanturin asennus

Ennen virtausanturin asennusta huuhtelee järjestelmä perusteellisesti ja poista suojatulpat/muovikalvot virtausanturista.

Nuoli virtausanturin kyljessä osoittaa virtaussuunnan.

Kavitaation estämiseksi virtausanturin vastapaineen on oltava vähintään 1,5 bar Q_3 ja 2,5 bar Q_4 .

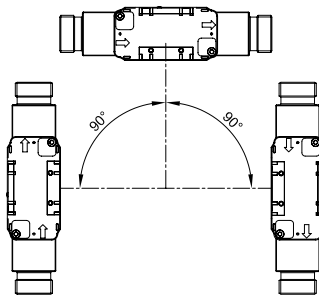
Virtausanturi ei saa joutua alhaisempaan paineeseen kuin ympäristön paine (ei tyhjiä).

Tilavuusvirta	Käyttöedellytykset	
Q_1	Pienin tilavuusvirta	Pienin tilavuusvirta, joka tarvitaan käyttövesimittarin toimimiseksi suurimmalla sallitulla virhealueella.
Q_2	Välirajan tilavuusvirta	Jatkuvan tilavuusvirran Q_3 ja pienimmän tilavuusvirran Q_1 välillä oleva virtaama, jossa toleranssi vaihtelee.
Q_3	Jatkuva tilavuusvirta	Suurin tilavuusvirta käyttöalueella.
Q_4	Ylikuormitustilavuusvirta	Suurin tilavuusvirta, jolla virtausanturi voi toimia rajoitetun ajan toleranssirajan sisällä.

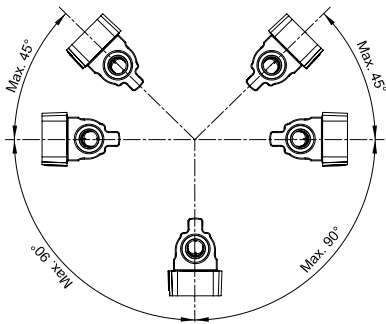
3.1 Suorat putkiosuudet

MULTICAL® 41 ei vaadi suoraa putkiosuutta ennen mittaria tai mittarin jälkeen täyttääkseen Mittauslaitedirektiivin (MID) 2004/22/ETY ja OIML R 49 vaatimukset. Ainoastaan tapauksissa, joissa tulopuolella on voimakkaita virtaushäiriöitä, suora tuloputkiosuus on tarpeen.

3.2 Asennuskulma

Virtausanturi voidaan asentaa pystysuoraan, vaakasuoraan tai vinoon asentoon.

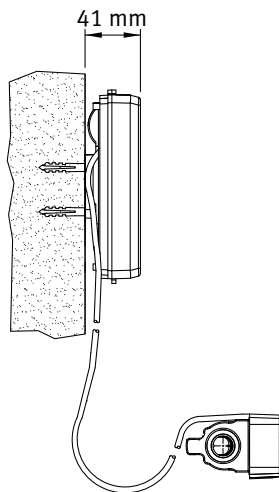

Virtausanturi voidaan asentaa maks. 45° yläviistoon ja maks. 90° alaviistoon vaakatasosta.

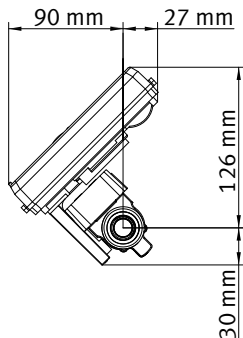

Virtausanturin muovikotelo ei saa asentaa suoraan ylöspäin.

3.3 Laskijalaitteen asennus

MULTICAL® 41 seinäasennus

MULTICAL® 41 asennettuna
ULTRAFLOW®-virtausanturiin
kulmakiinnikkeellä 3026-252.

4. Virtalähde

MULTICAL® 41:n virtalähteenä voidaan käyttää litiumparistoa tai 24 VAC tai 230 VAC verkkomoduulia.

Pariston tai verkkomoduulin kaksi liitäntäjohtoa kytketään laskijalaitteen riviliittimiin 60 ja 61.

⚠ Napaisuuden on oltava oikein. Kytke punainen johdin liittimeen nro 60 (+) ja musta johdin liittimeen nro 61 (-).

4.1 Paristokäyttö

MULTICAL® 41:een kytketään D-kokoinen litiumparisto. Paristoon on merkitty asennusvuosi, esim. 2010, ja valmistuspäivämäärä.

Paras pariston käyttöikä saavutetaan pitämällä pariston lämpötila alle 30°C.

Litiumpariston jännite on lähes vakio koko pariston käyttöiän (noin 3,65 V). Sen vuoksi pariston jäljellä olevaa kapasiteettia ei voi määrittellä jännitemittauksella.

Käytetyt paristot on toimitettava hävitettäväksi asianmukaisella tavalla, esim. Kamstrup A/S:lle.

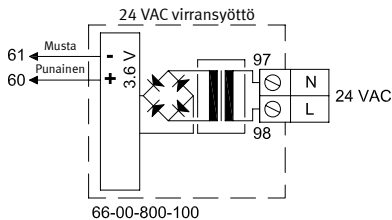
4.2 Verkkomoduulit

Moduulit ovat suojausluokan II laitteita ja ne kytketään kaksijohtimisesti (ilman suojamaata) laskijalaitteeseen sen vasemmassa yläkulmassa olevan kaapeliläpiviennin kautta.

Käytä asennukseen kaapelia, jonka ulkohalkaisija on 5–10 mm sekä huomioi oikea kaapelin kuorinta ja vedonpoistajan käyttö.

Suurin sallittu sulakekoko: 6 A

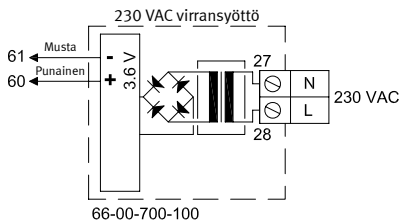
Voimassaolevia sähköasennusmääräyksiä on noudatettava.

24 VAC

Käytä 24 VAC-
verkkomodulin kanssa
muuntajaa, esim. tyyppiä
66-99-403.

HUOM! Tämä moduuli
ei sovellu 24 V
tasavirralle.

230 VAC

Tätä moduulia käytetään
suoraan verkkoliitântään.

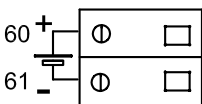
5. Toiminnan tarkastus

Kun mittari on kokonaan asennettu, testaa toiminta. Paina MULTICAL® 41:n painiketta ja tarkista, että virtaama- jne. lukemat näytössä ovat luotettavia.

6. Sähköiset kytkennät

	Liitin nro	Kytkenä
+	60	Virtalähde (punainen)
-	61	Virtalähde (musta)

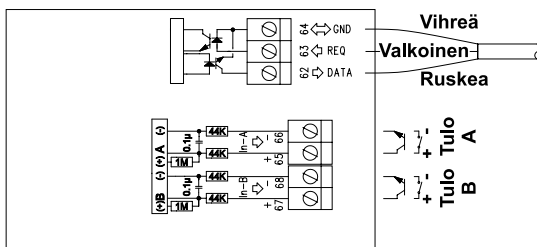
7. Moduulit

MULTICAL® 41-mittarin toimintoja voidaan laajentaa moduuleiden avulla. Alla on lyhyt kuvaus eri moduuleista.

7.1 Data-/pulssitulot

Dataliittimiä käytetään esim. tietokoneen tai MULTITERM-käsiterminaalin kytkentään ulkoisen luentapistokkeen kautta alla olevan kuvan mukaan.

65 - 66	Input A	$f < 0.5 \text{ Hz}$
67 - 68	Input B	$f < 0.5 \text{ Hz}$
62	Ruskea	
63	Valkoinen	
64	Vihreä	

Signaali on passiivinen ja galvaanisesti erotettu optoerottimilla. Muuntoon RS232-tasolle tarvitaan tiedonsiirtokaapeli 66-99-106, joka kytketään yllä olevan kuvan mukaan.

Pulssitulot, joita voidaan käyttää esim. ylimääräisen vesimittarin liitântään.

Huomioi maksimi pulssitaajuus ja oikea pulssien koodaus (l/pulssi), jotka valitaan FF- ja GG-konfiguroinneilla.

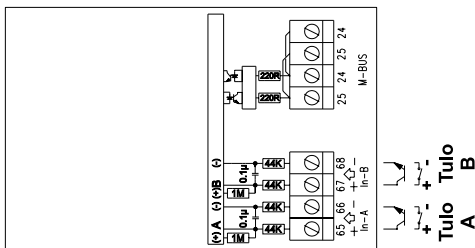
7.2 M-bus/pulssitulot

M-bus-moduulin kytkennässä voidaan käyttää tähti-, rengas- tai välilyöntipohjaista verkkoa.

M-bus-moduuleja on kaksi versiota:

- primääristä osoitusta käyttävä
- primääristä ja sekundääristä osoitusta käyttävä

M-bus-verkko kytketään liittimiin 24 ja 25. Napaisuudella ei ole väliä. M-bus-moduulissa on pulssitulot.

7.3 Radio-/pulssitulot

Radiomoduulia käytetään MULTICAL® 41:n langattomaan luentaan. Kun virransyöttö on kytketty päälle, radiomoduuli noutaa mittarista sen tyyppin ja mittarinumeron ja siirtää tiedot moduulin muistiin.

Radiomoduuli on valmis tiedonsiirtoon alle 10 sekunnissa.

Radiomoduuli luetaan käsiterminaalin avulla. Se voidaan myös liittää luettavaksi radioverkon kautta.

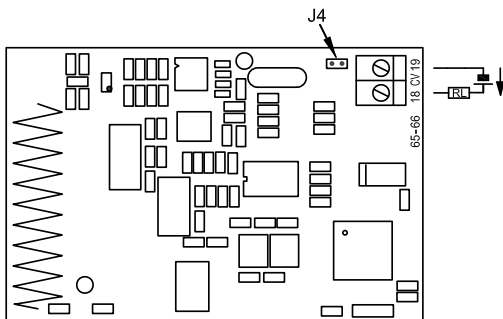
Lisätietoja radiotiedonsiirrosta löytyy englanninkielisestä dokumentista *5512-013 Technical Description for Radio*.

Radiomoduulissa on lisäominaisuutena myös vuodon valvonta.

Tunnin välein mittarin vesimäärää verrataan hälytysrajaan.

Moduulissa on pulssilähtö.

Jännite:	30 V
Kuormitus:	10 mA
Pulssin pituus:	0.1 sekuntia
Virtauskerroin:	10 litraa/pulssi

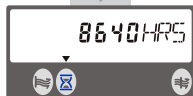
Radiomoduuli

Primäärirekisterit:

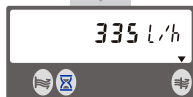
Veden kulutus (m³)

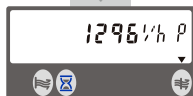
Käyttötuntien lukumäärä

Hetkellinen virtaama

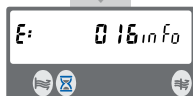

Huippuvirtaama (maks. virtaama)

Infokoodit

HUOM! Jos luku on suurempi kuin "000", ota yhteyttä vesilaitokseen.

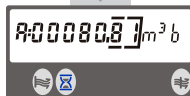

Sekundäärirekisterit:

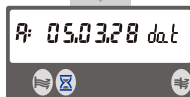
Veden kokonaiskulutus tulossa A
HUOM! Näyttö näkyy vain, jos järjestelmässä on useita pulssituloja

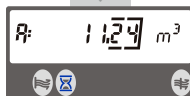
Veden kokonaiskulutus tulossa B
HUOM! Näyttö näkyy vain, jos järjestelmässä on useita pulssituloja

Viimeisin lukemapäivä

Vesimäärän laskenta

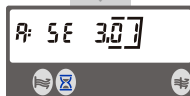
Suurin rekisteröity virtaama viimeimpänä lukemapäivänä

Asiakasnumero

Laskijalaitteen ohjelmointinumero

Näytön testi

 Jos haluat siirtyä ensiönäytön ja toisionäytön lukemista toiseen, paina painiketta vähintään 4 sekunnin ajan. Tämän jälkeen näkyy näytössä A.

MULTICAL® 41

Vesimäärän mittaus

Kylmävesimittari MULTICAL® 41 (0,1...30°C) toimii seuraavasti:
Primäärirekisterissä (näytössä) näkyy:

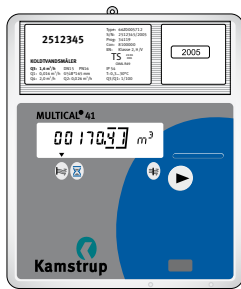
- Vesimäärä m³ (kulutettu)
- Käyttötuntien lukumäärä
- Hetkellinen virtaama l/h
- Huippuvirtaama l/h
- Tilakoodit

Sekundäärirekisterissä (näytössä) näkyy mm. kuukausitiedot tai muita tietoja riippuen valitusta konfiguraatiosta.

Näytöt

Seuraavaan näyttöön päästään painamalla mittarin painiketta

▶ Jos painiketta painetaan 4 sekunnin ajan, näyttö vaihtuu primäärirekisteristä sekundäärirekisteriin ja päinvastoin. 150 s kuluttua viimeisestä painikkeen painalluksesta MULTICAL® 41 palaa automaattisesti näyttämään vesimäärää (m³).

Huomaa! ▼ Nuoli näyttää luentatyyppin. Mittayksikkö näkyy näytössä oikealla.

Jos haluat lisätietoja, ota yhteyttä paikkakuntasi vesiyhtiöön/-laitokseen.

Jos haluat lisätietoja, ota yhteyttä paikkakuntasi vesiyhtiöön/-laitokseen.

Kamstrup

info@kamstrup.fi
www.kamstrup.fi